

BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm006214

Dane szczegółowe

Właściciel: **radkow1**
Kraj: **Prusy**
Okres historyczny: **brak danych**
Znaleziono: **b.d.**
Materiał awersu: **mosiądz**
Materiał rewersu: **g.jednorodny**
Wykończenie: **brak**
Sygnowanie: **A & S**
Wytwórca: **ASSMANN F.W. (Lüdenscheid)**
Średnica: **brak danych**
Typ uszka: **hak**
Rant: **●---**
Profil: **(- jednowarstwowy, wypukły**

Występujące elementy

- korona [zamknięta]

Przeznaczenie

- wojskowy

Ostatnia aktualizacja: **2017-10-28 11:13**

Opis guzika btrm006214

Pruski guzikohak wojskowy wzór 1915

© buttonarium.eu

Awers przedstawia pruską, królewską (!!!) koronę zamkniętą zajmującą cały awers. Awers tego guzika nie posiada rantu, w starszej wersji występował dookoła korony pojedynczy, wypukły rant. Obie wersje guzików wykorzystywano aż do roku 1919.

Ciekawostka

Guzik przedstawia najprawdopodobniej koronę królewską Wilhelma II Hohenzollerna, która powstała w 1888 roku.

Rewers sygnowany: A & S - sygnatury nie widać na zaprezentowanym zdjęciu, gdyż umieszczono ją na stopce haka (część z dziurkami), ale od strony wewnętrznej.

Ciekawostka

Guzikohaki były czasami sygnowane na rewersie, ale od strony wewnętrznej.

Przeznaczenie i datowanie

Guziki tego typu były przeznaczone dla żołnierzy wszystkich rodzajów wojsk (włącznie z kawalerią). Wprowadzono je do użytku wraz z wprowadzeniem nowego wzoru umundurowania Model 1915 (M1915), w wyniku realizacji *allgemeine königliche order* (AKO) z 21 września 1915 roku, czyli głównego królewskiego zamówienia. Starszą wersję guzików wprowadzono wraz z bluzą mundurową Model 1907/10 (M1907/1910 lub M1910).

Ciekawostka

Guzik ten nazywany był **talienknopf**, czyli **guzikohak** i służył do podtrzymywania pasa głównego, na którym zawieszano część oporządzenia. Guzikohaki przyszywano do kurtki mundurowej na jej bokach (lekką z tyłu).

Ciekawostka

Wcześniej, guziki tego typu, przy mundurach oficerskich, używane były w kolorach złotożółtych lub srebrnych, doświadczenia z frontu wymusiły wprowadzenie malowania w kolorze maskującym zwanym feldgrau (polno-szary) lub gelbgrau (żółto-szary).

Wymiary guzikohaków

Zgodnie z ówczesnym regulaminem obowiązywały dwie wielkości tego guzika:

- duże o średnicy 9 linii $\pm$ ½ linii, czyli około 22,9 mm $\pm$ 1,3 mm - do płaszcza oraz dolnych kieszeni munduru,
- długość podstawy haka wynosi ok. 30 mm (12 linii), a szerokość ok. 25 mm (10 linii),
- małe o średnicy 7 linii $\pm$ ½ linii, czyli około 17,8 mm $\pm$ 1,3 mm - do pagonów (tylko guziki z numerem kompanii),

Ciekawostka

Dawniej, kaliber broni oraz średnice guzików mierzono w tzw. liniach, czyli odpowiednik 1/10 cala, czyli 2,54 mm.

Źródła

- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#)
- [Wikipedia.nl - gelbgrau](#)
- [Wikipedia.pl - Cal](#)
- [Wikipedia.pl - Feldgrau](#)
- [Wikipedia.pl - Linia \(jednostka\)](#)
- [Wikipedia.pl - Korona Wilhelma II Hohenzollerna](#)
- [Wikipedia.pl - Wilhelm II Hohenzollern](#)
- www.kaisersbunker.com - Model 1907/10 Feldrock
- www.kaisersbunker.com - Model 1915/16 Bluse

Wytwórca: ASSMANN F.W. (Lüdenscheid)

Firma **F. W. Assmann & Söhne** została założona w 1826 roku przez Friedricha Wilhelma Assmanna w miejscowości Lüdenscheid. Po jego śmierci firma była zarządzana przez syna Eugena Assmanna (????-1929). Kolejnym jej właścicielem był syn Eugena - Rudolf Assmann (????-1940).

Ciekawostki:

- Jeżeli guzik posiadał na rewersie sygnaturę RZM, to znaczy, że był on przeznaczony dla funkcjonariuszy NSDAP. Skrót RZM oznacza **Reichs Zeug Meisterei der NSDAP** - w Rzeszy Niemieckiej była to nazwa urzędu kontroli jakości wyrobów mundurowych przeznaczonych dla NSDAP i SA.
- Firma produkowała guziki również na rynek rosyjski o czym świadczą napisy reklamowe typu: *1 COPTb*.
- Czasami w sygnaturze pojawiały się litery DRGM, czyli Deutsches Reichs Gebrauch Muster, czyli Wzór Użytkowy Rzeszy Niemieckiej.
- Czasami w sygnaturze pojawiał się napis: GES. GESCH. który jest skrótem od: GESETZLICH GESCHÜTZT, co oznacza Prawnie Chroniony

Źródła:

- [Assmann & Söhne - KATALOG](#)
- [Historia firmy ASSMANN](#)
- [Kody RZM 1](#)
- [Kody RZM 2](#)
- [Kody RZM 3](#)
- [Kody RZM 4](#)
- [Loga wytwórców](#)

Przy opracowaniu opisu wykorzystano informacje od użytkowników oraz wnioski z analiz guzików w Buttonarium.

*Jeśli chciałbyś coś zmienić lub dodać do tego opisu, to napisz poniżej komentarz. **Nie zapomnij podać źródeł informacji.***

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-14 20:27**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.04.13